

FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ~IVILI

IM}ALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM il-ja, 15 ta' Frar, 2002

Kawla Numru 19

~itazz. Nru. 2033/00JRM

Silvana **CALLUS** armla ta' Carmelo *sive* Charles Callus, f'isimha proprju u b]ala kuratri`i *ad litem* ta' wliedha minuri Christian u Annalise Callus

vs

GENERAL NATIONAL MARITIME TRANSPORT COMPANY; John Cassar White, George Bor[, Lawrence ~iantar, Emanuel Vella, An[elo Fenech, Avukat Dr. Joseph Micallef Stafra`e u Anthony Gafa' lkoll komponenti l-Kunsill tal-Malta Drydocks; Spiridione Aquilina f'ismu proprju u b]ala *Managing Director* tal-Malta Drydocks; John Galea; Joseph Saliba; Anthony

Fabri; Lawrence Gialanze';
Armando ~efai

II-Qorti:

Rat l-Att ta' ~itazzjoni mressaq fis-27 ta' Settembru, 2000, li bih l-attri i *proprio et nomine* ippremettiet:

Illi fit-3 ta' Frar 1995 Carmelo sive Charles Callus kien qed ja]dem b'inkarigu tal-Malta Drydocks abbord il-vapur *Um el Faroud*;

Illi l-imsemmi vapur, li kien proprjeta' tas-so`jeta' konvenuta General National Maritime Transport Company, spoda b'rizultat li safa mejjet l-istess Carmelo sive Charles Callus, flimkien ma']addiema o]rajn;

Illi dan l-in`ident fatali [ara min]abba t-tort, negligen`a u/jew nuqqas ta' osservan`a tal-prekawzjonijiet me]tieg da parti tal-konvenuti, jew min minnhom, kif ji]i ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kaw`a;

Illi d-*decujus* kien `ewg l-attri`i Silvana Callus u missier l-atturi l-o]ra l-minuri Cristian u Annalise;

Illi l-atturi, li huma l-uni`i eredi tad-*decujus*, sofrew danni;

Illi l-konvenuti [ew interpellati sabiex jersqu g]all-likwidazzjoni u]las tad-danni sofferti mill-atturi izda baqg]u inadempjenti;

G]alhekk l-attri`i *proprio et nomine* talbet lil din l-Onorabbli Qorti g]aliex m'g]andhiex g]ar-ragunijiet premissi, u prevja kull dikjarazzjoni o]ra ne`essarja:

1. Tiddikjara li l-in`ident li se]] fit-3 ta' Frar 1995 waqt li Carmelo sive Charles Callus kien qed ja]dem b'inkarigu tal-Malta Drydocks abbord il-vapur *Um el Faroud* se]] unikament tort u]tija, b'negligen`a, traskuragni u/jew nuqqas ta' t]aris tal-prekawzjonijiet me]tiega da parti tal-konvenuti, jew min minnhom, u li g]alhekk l-istess

konvenuti, jew min minnhom, huma responsabbli g]all-mewt ta' Carmelo sive Charles Callus;

2. Tillikwida, okkorrendo bl-opra ta' periti nominandi, d-danni sofferti mill-atturi min]abba l-mewt ta' l-imsemmi Carmelo sive Charles Callus fl-in`ident fuq deskritt;
3. Tikkundanna lill-istess konvenuti, jew min minnhom, i]jallsu lill-atturi d-danni hekk likwidati;

Bl-ispejje\ inkluzi dawk ta' l-ittri uffi`jali prezentati kontra l-konvenuti, u bl-img]axijiet kontra l-istess konvenuti, jew min minnhom, in[unt]i g]as-subizzjoni u bir-riserva ta' kull azzjoni fil-li]i;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-attri`i *proprio et nomine*;

Rat in-Nota mressqa mill-im]arrek Joseph Saliba fil-25 t'Ottubru, 2000, li biha e``epixxa:

1. Illi fl-ewwel lok in-nuqqas ta' integrita' tal-[udizzju peress li l-kaw\la ma [ietx diretta kontra l-kaptan tal-vapur u l-vapur innifsu u g]alhekk l-e``ijenti g]andu ji]i lliberat mill-osservan\la tal-gudizzju;
2. Illi fit-tieni lok u ming]ajr pre[udizzju g]as-sue``epit, i`-`itazzjoni hija nulla peress li hija [enerika, vaga u nebuluza u tippekka inkwantokke li bi ksur tal-artikolu 156 (1)(a) tal-Kap. 12 tal-Li[ijiet ta' Malta ma tfissirx sewwa l-oggett, u dana kif postulati l-premessi. Din l-e``ezzjoni tirrigwarda g]alhekk li kull wie]ed mill-konvenuti g]andu responsabbilita g]al kollox distintiva u spe`jalizzata u allura ` `itazzjoni, kif postulata, ma tfissirx b`mod `ar u sewwa l-allegata nuqqas ta' responsabbilita ta' kull wie]ed mill-konvenuti, kif ser ji]i spjegat fil-kors tal-kaw\la, u g]alhekk l-e``ipjent g]andu ji]i lliberat mill-osservan\la tal-[udizzju;

3. Illi fit-tielet lok u ming]ajr pre[udizzju g]as-sue``epit, fil-mertu l-e``ijent ma hux responsabbli g]ad-danni sofferti mill-attur peress li huwa e`er`ita l-professjoni tieg]u u xog]olu b`dili[enza u skond l-arti u s-seng]a. In poche parole xog]olu g]amlu sewwa u konformement ma` dak li titlob il-Li[i;
4. Illi fir-raba` lok, ming]ajr pre[udizzju g]as-sue``epit, u ming]ajr ebda ammissjoni ta` responsabbilita, dato ma non concesso li tinstab]tija fl-e``ipjent, huwa m`huwiex unikament responsabbli g]all-in`ident u allura kull responsabbilita g]andha ti[i apporzjonata fid-dawl ta` dak li jiddisponi l-artikolu 1050 (2) tal-Kap. 16 tal-Li[ijiet ta` Malta, u f`dan ir-rigward u bis-sa]]a tal-imsemmi artikolu, l-e``ipjent qieg]ed minn issa jirriserva kull dritt li jsejja] fil-kawla lil kull persuna o]ra li tista` fil-kors ta` dawn il-pro`eduri jirri`ulta li g]andha responsabbilita g]all-in`ident in kwistjoni;

5. Salvi, jekk ikun il-ka\, e``ezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek Joseph Saliba¹;

Rat in-Nota mressqa mill-im]arrek John Galea fis-27 t'Ottubru, 2000, li biha e``epixxa:

1. Illi in kwantu t-talbiet attri`i huma diretti fil-konfront tal-e``ipjent dawn huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-e``ipjent ma kien bl-ebda mod responsabbli g]all-in`ident de quo;

2. Salv e``ezzjonijiet ulterjuri hekk kif permessi mil-li[i;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek John Galea²;

¹ Pa[[. 9 sa 11 tal-pro`ess;

² Pa[[. 12 sa 15 tal-pro`ess;

Rat in-Nota mressqa mill-im]arrek Armando ~efai fis-27 t'Ottubru, 2000, li biha e`epixxa:

1. Illi preliminarjament il-konvenut ji`ad l-allegazzjonijiet kontenuti fi`-`itazzjoni ta' l-attri`i b]ala infondati fil-fatt u fid-dritt. Dan g]aliex li mhux veru li huwa kellu x'jaqsam, la indirettament u lanqas direttament, ma' l-ispluzjoni li se]]et fuq il-vapur Um El Faroud kif allegat fi`-`itazzjoni imsemmija;
2. Illi sussidjarjament u ming]ajr pregudizzju g]as-suespost, il-konvenut ji`ad bil-qawwa kollha li huwa kien b'xi mod negligenti jew traskurat f'xog]olu fid-data ta' l-in`ident imsemmi fi`-`itazzjoni ta' l-attri`i. Huwa dejjem qeda dmiru u xog]olu bl-iktar mod akkurat, rett, prudenti, pre`il u dejjem skond l-a]jar seng]a fix-xog]ol tieg]u u bl-ebda mod ma kkontribwixxa g]all-in`ident imsemmi;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek Armando ~efai³;

Rat in-Nota mressqa mill-im]arrkin John Cassar White u l-im]arrkin l-o]rajn membri tal-Kunsill tal-Malta Drydocks fit-30 t'Ottubru, 2000, li biha e`epew:

1. Illi meta se]] l-in`ident mertu tal-kaw`a huma ma kellhom ebda konnessjoni mat-Tar`na;
2. Illi]lief l-e`ipjent John Cassar White, l- e`ipjenti l-o]ra f'din in-Nota ma kellhomx u ma g]andhomx ir-rappresentan`a tal-Malta Drydocks. John Cassar White noe qed je`epixxi b'att separat;
3. Illi l-e`ipjenti f'din in-Nota ma kellhom ebda]tija g]all-in`ident tal-Um El Faroud;

³ Pa[[. 17 sa 20 tal-pro`ess;

4. G]alhekk it-talbiet tal-attur in kwantu diretti kontrihom g]andhom ji[u mi`]uda bl-ispejje\ kontra l-istess attur;
5. Salvi e`` ezzjonijiet o]ra permessi mil-li[i];

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-imsemmija m]arrkin membri tal-Kunsill, flimkien mad-dokument mag]ha mehmu\⁴;

Rat in-Nota mressqa mill-im]arrek Avukat Joseph Micallef Stafra`e f'ismu proprju fit-30 t'Ottubru, 2000, li biha e`` epixxa:

1. Illi hu personalment ma kellu x'jaqsam xejn mal-in`ident g]ax meta dan se]] ma kellu x'jaqsam xejn mal-Malta Drydocks;
2. Illi hu qatt ma kellu u anqas g]andu llum ir-rappresentanza tal-Malta Drydocks;
3. Illi, subordinament, hu qatt ma kien]ati, b'ebda mod g]all-in`ident in kwistjoni;
4. Illi g]alhekk it-talbiet, in kwantu diretti kontra l-e`` ipjent g]andhom ji[u mi`]uda bl-ispejje\ kontra l-attur;
5. Salvi e`` ezzjonijiet o]ra permessi mil-li[i];

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek Avukat Micallef Stafra`e, flimkien mad-dokument mehmu\ mag]ha⁵;

Rat in-Nota mressqa fl-1 ta' Novembru, 2000, li biha l-im]arrek John Cassar White *nomine* e`` epixxa:

1. Illi fil-konfront tal-Malta Drydocks it-talbiet attri`i huma nfondati fil-fatt u fid-dritt billi din ma ta]ti bl-ebda mod

⁴ Pa[[. 22 sa 25 tal-pro`ess

⁵ Pa[[. 27 sa 31 tal-pro`ess;

g]all-in`ident imsemmi li [ara fit-3 ta' Frar 1995 u konsegwentement ma hija responsabbli g]al ebda danni li setghu soffrew l-atturi. Il-korporazzjoni inkarigat nies kompetenti u ta' jila biex jese gwixxu x-xog]ol fuq il-vapur "Um El Faroud", u provdjet ukoll il-fa`ilitajiet u l- g]odod kollha ne`essarji;

2. Illi l-e`epjent John Cassar White proprio qieg]ed jikkontesta l-kaw\la b`nota ta' e`ezzjonijiet separata;
3. Illi, bla pregudizzju g]as-sue`epit, l-e`epjent nomine di[a min-na]a tieg]u, u ming]ajr assunzjoni ta' responsabilita' izda biss *ex gratia*, ikkompensa lill-atturi tad-danni sofferti minnhom fl-in`ident fatali tat-3 ta' Frar 1995, u g]alhekk dan il-]las g]andu jitnaqqas minn kull ammont li jista' talvolta ji[i de`i\ li hu dovut mill-e`epjent nomine;
4. Illi inoltre l-e`epjent nomine jirriserva wkoll li jitlob il-kjamata in kaw\la ta' persuni o]ra li jistg]u jirrizultaw li ja]tu g]al kollox jew in parti g]all-in`ident in kwstjoni;
5. Salvi e`ezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek John Cassar White *nomine*⁶;

Rat in-Nota mressqa fis-7 ta' Novembru, 2000, li biha l-im]arrek Spiridione Aquilina e`epixxa:

1. Illi preliminarjament huwa mhuwiex il-legittimu kuntradittur stante illi qatt ma]adem ta' Managing Director mal-Malta Drydocks u qatt ma kellu r-rappresentan\la tal-Malta Drydocks;
2. Bla pregudizzju g]as-suespost fi kwalunkwe ka\ kull xog]ol li g]amel fil-Malta Drydocks dejjem kien proprju b]ala impjegat tal-Malta Drydocks u g]alhekk f`ismu proprju huwa wkoll mhux il- legittimu kuntradittur;

⁶ Pa[[. 36 sa 40 tal-pro`ess;

3. Bla pregudizzju g]as-suespost hu ma kienx responsabbli g]all-in`ident mertu ta' din il- kaw\la u dana la f'ismu proprju u lanqas f'xi kariga okkupata mal-Malta Drydocks u dana billi f'ebda mument ma wera xi forma ta' negligen\la jew nuqqas ta' osservan\la tal-prekawzjonijiet me][tiega;

4. Salvi e``ezzjonijiet o]ra permessi mil-li[i;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek Spiridione Aquilina⁷;

Rat in-Nota mressqa fis-7 ta' Novembru, 2000, li biha l-im]arrek Anthony Fabri e``epixxa:

1. Ili l-azzjoni attri`i hija preskritta stante li g]addew aktar minn sentejn minn meta se]] l-in`ident mertu ta' din il- kaw\la;

2. Illi fil-mertu u ming]ajr pregudizzju g]al dak hawn fuq e``epit, l-e``ipjenti ma g]andu ebda tort jew]tija li b'xi mod tirrendih responsabbli g]all-mewt ta' Carmelo sive Charles Callus kaw\lata mill-in`ident li se]] fil-Malta Dry Docks nhar it-3 ta' Frar 1995 abbord il-vapur *Um El Faroud*, u g]alhekk it-talbiet attri`i inkwantu diretti kontra l-e``ipjenti g]andhom ji[u mi`]uda bl-ispejje\ kontra l-atturi;

3. Salvi e``ezzjonijiet o]ra;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek Anthony Fabri⁸;

Rat in-Nota mressqa fid-19 ta' Jannar, 2001, li biha l-kumpannija m]arrka G.N.M.T.C. e``epiet:

⁷ Pa[[. 39 sa 40 tal-pro`ess

⁸ Pa[[. 42-4 tal-pro`ess

1. Illi t-talbiet tal-attri`i fil-konfront tas-so`jeta' konvenuta General National Maritime Transport Company, huma infondati fil-fatt u fid-dritt u g]andhom ji[u mi`juda bl-isejje\, stante li l-ispluzjoni li se]]et fuq il-bastiment tag]ha l-*Um El Faroud* fit-3 ta' Frar 1995 u li]alliet mejjet lil Charles Callus ma se]]itx min]abba it-tort jew negligen\ a tas-so`jeta' konvenuta General National Maritime Transport Company, izda se]]et min]abba in-negligen\ a u tort tal-Malta Drydocks u/jew l-impjegati tal-Malta Drydocks;
2. Illi bla pregudizzju g]all-ewwel e``ezzjoni, u jekk nonnostante l-provi kollha, din l-Onorabbli Qorti tasal g]all-konkluzjoni li s-so`jeta' General National Maritime Transport Company g]andha xi responsabilita' g]all-ispluzjoni, is-so`jeta' konvenuta General National Maritime Transport Company ma hix u ma tistax tkun responsabbli g]all-ispluzjoni in toto u g]aldaqstant din l-Onorabbli Qorti g]andha tiffissha l-proporzjon u l-persentagg ta' responsabilita' tas-so`jeta' General National Maritime Transport Company g]all- in`ident;
3. Illi bla pregudizzju g]all-ewwel e``ezzjoni jekk din l-Onorabbli Qorti tidde`iedi li s-so`jeta' General National Maritime Transport Company hija responsabbli b'xi mod fi proporzjon partikolari, l-istess General National Maritime Transport Company ma tistax tkun responsabbli g]all-ammont kollu pagabbili lill- attri`i jekk u/jew kif eventwalment likwidat favur l-attri`i minn din l-Onorabbli Qorti; izda responsabbli biss g]all-]las ta' ammont ekwivalenti g]al dak il-proporzjoni u persentagg li tieg]u din l-Onorabbli Qorti tkun sabet lil General National Maritime Transport Company responsabbli g]all-ispluzjoni;
4. Salv e``ezzjonijiet o]ra;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-kumpannija m]arrka G.N.M.T.C., flimkien ma\lew[dokumenti mehmulin mag]ha⁹;

Semg]et it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet dwar l-ewwel lew[e`ezzonijiet tal-im]arrek Joseph Saliba;

Rat il-verbal tas-smig] tal-25 ta' Jannar, 2001, li fih il-partijiet, wara li saret it-trattazzjoni dwar l-imsemmija e`ezzonijiet, talbu lill-Qorti ma tg]addix g]all-g]oti tad-de`ijoni tag]ha dwarhom bil-]sieb li huma jfittxu li jirran[aw il-kwestjoni barra l-Qorti;

Rat id-Degriet tag]ha mog]ti waqt is-smig] tad-19 ta' {unju, 2001, li bih ordnat lill-partijiet jirregolaw irwie]hom dwar it-ta]didiet li kienu g]addejjin bejniethom sa `mien stabilit;

Rat il-verbal tas-smig] tal-10 t'Ottubru, 2001, li bih il-Qorti [iet mg]arrfa li l-laqg]at li kienu saru bejn il-kumpanniji m]arrkin ma taw l-ebda frott u li g]alhekk il-kawla setg]et tissokta tinstama';

Rat id-Degriet tag]ha tal-10 t'Ottubru, 2001, li bih]alliet il-kawla g]al-lum g]ad-de`ijoni dwar l-ewwel lew[e`ezzonijiet preliminari tal-im]arrek Joseph Saliba;

Rat in-Nota tal-Osservazzjonijiet imressqa mill-im]arrek Saliba fit-13 ta' Novembru, 2001¹⁰, dwar l-imsemmija e`ezzonijiet preliminari;

Rat l-atti kollha tal-kawla;

Ikkunsidrat:

⁹ Pa[[. 48 sa 136 tal-pro`ess;

¹⁰ Pa[[. 146 sa 148 tal-pro`ess;

Illi din il-Qorti qieset l-imsemmija e`ezzjonijiet fit-tul f'sentenza li ngjatat minnha dalg]odu stess fil-kawla fl-ismijiet **Francis Aquilina et vs Malta Drydocks et** (~itazz. Nru. 1969/00JRM), u g]aliha tag]mel riferenza biex ji[u evitati ripetizzjonijiet bla b`onn. F'dik is-sentenza, u g]ar-ra[unijiet hemm imsemmija, il-Qorti ma laqg]etx l-e`ezzjonijiet preliminari mtellg]in mill-istess im]arrek Saliba;

G]al dawn ir-ra[unijiet il-Qorti qeg]da tidde`iedi billi:

Ti`jad l-ewwel lew[e`ezzjonijiet tal-im]arrek Joseph Saliba b]ala m`humieq mist]oqqa fil-li[i, u tordna li l-kawla tissokta bit-trattazzjoni ta' e`ezzjonijiet preliminari o]rajn, fin-nuqqas, bis-smig] tal-provi. L-ispejje\ ta' din id-de`ijoni jit]allsu mill-istess im]arrek.

Moqrija

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
15 ta' Frar, 2002

Charles Falzon,
Deputat Re]istratur,
15 ta' Frar, 2002